פרשת במדבר

ספר במדבר · עם פירוש רש״י

נוסח המקרא: מקרא על פי המסורה (CC BY-SA), באדיבות ספריא.
פירוש רש״י: -- Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann
corrected vocalization (Public Domain), באדיבות ספריא.
הקובץ מופץ בחינם ברישיון CC BY-SA: מותר להעתיק ולהפיץ, עם ציון המקור ובאותו רישיון.
geulaquiz.com

פרק א׳

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃

וידבר. במדבר סיני באחד לחדש וגו׳. מִתּוֹךְ חִבָּתָן לְפָנָיו מוֹנֶה אוֹתָם כָּל שָׁעָה — כְּשֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם מָנָאן, וּכְשֶׁנָּפְלוּ בָּעֶגֶל מָנָאן לֵידַע מִנְיַן הַנּוֹתָרִים, כְּשֶׁבָּא לְהַשְׁרוֹת שְׁכִינָתוֹ עֲלֵיהֶם מָנָאָם, בְּאֶחָד בְּנִיסָן הוּקַם הַמִּשְׁכָּן וּבְאֶחָד בְּאִיָּר מָנָאָם׃

ב׳ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃

למשפחתם. לֵידַע מִנְיַן כָּל שֵׁבֶט וָשֵׁבֶט׃

לבית אבתם. מִי שֶׁאָבִיו מִשֵּׁבֶט אֶחָד וְאִמּוֹ מִשֵּׁבֶט אַחֵר יָקוּם עַל שֵׁבֶט אָבִיו (עי׳ בבא בתרא ק״ט)׃

לגלגלתם. עַ״י שְׁקָלִים — בֶּקַע לַגֻּלְגֹּלֶת׃

ג׳ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃

כל יצא צבא. מַגִּיד שֶׁאֵין יוֹצֵא בַּצָּבָא פָּחוּת מִבֶּן עֶשְׂרִים׃

ד׳ וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא׃

ואתכם יהיו. כְּשֶׁתִּפְקְדוּ אוֹתָם יִהְיוּ עִמָּכֶם נְשִׂיא כָּל שֵׁבֶט וָשֵׁבֶט׃

ה׳ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לִרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

ו׳ לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃

ז׳ לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

ח׳ לְיִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

ט׳ לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

י׳ לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃

י״א לְבִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃

י״ב לְדָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃

י״ג לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃

י״ד לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃

ט״ו לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃

ט״ז אֵלֶּה (קריאי) [קְרוּאֵי] הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם׃

אלה קרואי העדה. הַנִּקְרָאִים לְכָל דָּבָר חֲשִׁיבוּת שֶׁבָּעֵדָה׃

י״ז וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבוּ בְּשֵׁמֹת *(כספרי ספרד ואשכנז בְּשֵׁמוֹת)׃

האנשים האלה. אֶת שְׁנֵים עָשָׂר נְשִׂיאִים הַלָּלוּ׃

אשר נקבו. לוֹ כָּאן **בשמות**׃

י״ח וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַשֵּׁנִ֔י וַיִּתְיַלְּדוּ֙ עַל־מִשְׁפְּחֹתָ֔ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֞ר שֵׁמֹ֣ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה לְגַלְגֻּלֹתָֽם׃

ויתילדו על משפחתם. הֵבִיאוּ סִפְרֵי יְחוּסֵיהֶם וְעֵדֵי חֶזְקַת לְדָתָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהִתְיַחֵס עַל הַשַּׁבָּט (עי׳ ילקוט תרפ״ד)׃

י״ט כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֛ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶׁ֑ה וַיִּפְקְדֵ֖ם בְּמִדְבַּ֥ר סִינָֽי׃ {ס}

כ׳ וַיִּהְיוּ֙ בְּנֵי־רְאוּבֵ֣ן בְּכֹ֣ר יִשְׂרָאֵ֔ל תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות לְגַלְגֻּלֹתָ֖ם כָּל־זָכָ֑ר מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

כ״א פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה רְאוּבֵ֑ן שִׁשָּׁ֥ה וְאַרְבָּעִ֛ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֹֽות׃ {פ}

כ״ב לִבְנֵ֣י שִׁמְעֹ֔ון תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם פְּקֻדָ֛יו בְּמִסְפַּ֥ר שֵׁמֹ֖ות לְגַלְגֻּלֹתָ֑ם כָּל־זָכָ֗ר מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

כ״ג פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה שִׁמְעֹ֑ון תִּשְׁעָ֤ה וַחֲמִשִּׁים֙ אֶ֔לֶף וּשְׁלֹ֖שׁ מֵאֹֽות׃ {פ}

כ״ד לִבְנֵ֣י גָ֔ד תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

כ״ה פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה גָ֑ד חֲמִשָּׁ֤ה וְאַרְבָּעִים֙ אֶ֔לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵאֹ֖ות וַחֲמִשִּֽׁים׃ {פ}

כ״ו לִבְנֵ֣י יְהוּדָ֔ה תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

כ״ז פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יְהוּדָ֑ה אַרְבָּעָ֤ה וְשִׁבְעִים֙ אֶ֔לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵאֹֽות׃ {פ}

כ״ח לִבְנֵ֣י יִשָּׂשכָ֔ר תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

כ״ט פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יִשָּׂשכָ֑ר אַרְבָּעָ֤ה וַחֲמִשִּׁים֙ אֶ֔לֶף וְאַרְבַּ֖ע מֵאֹֽות׃ {פ}

ל׳ לִבְנֵ֣י זְבוּלֻ֔ן תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

ל״א פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה זְבוּלֻ֑ן שִׁבְעָ֤ה וַחֲמִשִּׁים֙ אֶ֔לֶף וְאַרְבַּ֖ע מֵאֹֽות׃ {פ}

ל״ב לִבְנֵ֣י יוֹסֵ֔ף לִבְנֵ֣י אֶפְרַ֔יִם תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

ל״ג פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה אֶפְרָ֑יִם אַרְבָּעִ֤ים וַחֲמִשָּׁה֙ אֶ֔לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֹֽות׃ {פ}

ל״ד לִבְנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

ל״ה פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה מְנַשֶּׁ֑ה שְׁנַ֤יִם וּשְׁלֹשִׁים֙ אֶ֔לֶף וּמָאתָֽיִם׃ {פ}

ל״ו לִבְנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֖ית אֲבֹתָ֥ם בְּמִסְפַּ֛ר שֵׁמֹ֥ות מִבֶּן֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֜ה וָמַ֗עְלָה כֹּ֚ל יֹצֵ֣א צָבָֽא׃

ל״ז פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה בִנְיָמִ֑ן חֲמִשָּׁה֙ וּשְׁלֹשִׁים֙ אֶ֔לֶף וְאַרְבַּ֖ע מֵאֹֽות׃ {פ}

ל״ח לִבְנֵי דָן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

ל״ט פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה דָּן שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ {פ}

מ׳ לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

מ״א פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אָשֵׁר אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ {פ}

מ״ב בְּנֵי נַפְתָּלִי תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

מ״ג פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה נַפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ {פ}

מ״ד אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ׃

מ״ה וַיִּהְיוּ כָּל־פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

מ״ו וַיִּהְיוּ כָּל־הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

מ״ז וְהַלְוִיִּם לְמַטֵּה אֲבֹתָם לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹכָם׃ {פ}

מ״ח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

מ״ט אַךְ אֶת־מַטֵּה לֵוִי לֹא תִפְקֹד וְאֶת־רֹאשָׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

> **אך את מטה לוי לא תפקד.** כְּדַאי הוּא לְגָיוֹן שֶׁל מֶלֶךְ לִהְיוֹת נִמְנֶה לְבַדּוֹ (תנחומא); דַּ״אַ, צָפָה הַקָּבָ״ה שֶׁעֲתִידָה לַעֲמֹד גְּזֵרָה עַל כָּל הַנִּמְנִין מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה שֶׁיָּמוּתוּ בַּמִּדְבָּר, אָמַר אַל יִהְיוּ אֵלּוּ בִכְלָל, לְפִי שֶׁהֵם שֶׁלִּי, שֶׁלֹּא טָעוּ בָּעֶגֶל (שם; בבא בתרא קכ״א)׃

נ׳ וְאַתָּה הַפְקֵד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל כָּל־כֵּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הֵמָּה יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהֵם יְשָׁרְתֻהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃

> **ואתה הפקד את הלוים.** כְּתַרְגּוּמוֹ ״מַנֵּי״, לְשׁוֹן מִנּוּי שְׁרָרָה עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עָלָיו, כְּמוֹ ״וַיַּפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים״ (אסתר ב׳)׃

נ״א וּבִנְסֹעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנֹת הַמִּשְׁכָּן יָקִימוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃

> **יורידו אתו.** כְּתַרְגּוּמוֹ ״יְפָרְקוּן״, כְּשֶׁבָּאִין לִסַּע בַּמִּדְבָּר מִמַּסָּע לְמַסָּע הָיוּ מְפָרְקִין אוֹתוֹ מֵהֲקָמָתוֹ, וְנוֹשְׂאִין אוֹתוֹ עַד מָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן שָׁם הֶעָנָן, וְיַחֲנוּ שָׁם וּמְקִימִין אוֹתוֹ׃
>
> **והזר הקרב.** לַעֲבוֹדָתָם זוֹ׃
>
> **יומת.** בִּידֵי שָׁמַיִם׃

נ״ב וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל־מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל־דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם׃

> **ואיש על דגלו.** כְּמוֹ שֶׁהַדְּגָלִים סְדוּרִים בְּסֵפֶר זֶה – שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים לְכָל דֶּגֶל׃

נ״ג וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְלֹא־יְהְיֶה קֶצֶף עַל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׁמְרוּ הַלְוִיִּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הָעֵדוּת׃

> **ולא יהיה קצף.** אִם תַּעֲשׂוּ כְּמִצְוָתִי לֹא יִהְיֶה קֶצֶף, וְאִם לָאו, שֶׁיִּכָּנְסוּ זָרִים בַּעֲבוֹדָתָם זוֹ, יִהְיֶה קֶצֶף, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בְּמַעֲשֵׂה קֹרַח (במדבר י״ז), כִּי יָצָא הַקֶּצֶף וְגוֹ׳׃

נ״ד וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ׃ {פ}

פרק ב׳

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

ב׳ אִישׁ עַל־דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל־מוֹעֵד יַחֲנוּ׃

> **באתת.** כָּל דֶּגֶל יִהְיֶה לוֹ אוֹת מַפָּה צְבוּעָה תְּלוּיָה בּוֹ, צִבְעוֹ שֶׁל זֶה לֹא כְצִבְעוֹ שֶׁל זֶה, צֶבַע כָּל אֶחָד כְּגוֹן אַבְנוֹ הַקְּבוּעָה בַּחֹשֶׁן, וּמִתּוֹךְ כָּךְ יַכִּיר כָּל אֶחָד אֶת דִּגְלוֹ; דְּ״אַ: בְּאוֹתוֹת לְבֵית אֲבוֹתָם, בְּאוֹת שֶׁמָּסַר לָהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם כְּשֶׁנִּשָּׂאוּהוּ מִמִּצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית נ׳) ״וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם, יְהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן יִשָּׂאוּהוּ מִן הַמִּזְרָח, וּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְגָד מִן הַדָּרוֹם וְכוּ׳״, כְּדְאִיתָא בְּתַנְחוּמָא בְּפָרָשָׁה זוֹ׃
>
> **מנגד.** מֵרָחוֹק מִיל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בִּיהוֹשֻׁעַ ״אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵנָיו כְּאַלְפַּיִם אַמָּה״ (יהושע ג׳), שֶׁיּוּכְלוּ לָבֹא בְּשַׁבָּת; מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו וְהַלְוִיִּם חוֹנִים בְּסָמוּךְ לוֹ׃

ג׳ וְהַחֹנִים קֵדְמָה מִזְרָחָה דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

> **קדמה.** לְפָנִים הַקְּרוּיָה קֶדֶם׃ וְאֵיזוֹ זוֹ רוּחַ מִזְרָחִית, וְהַמַּעֲרָב קְרוּי אָחוֹר׃

ד׳ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃

ה׳ וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה יִשָּׂשכָר וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

ו׳ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

ז׳ מַטֵּה זְבוּלֻן וְנָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

ח׳ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

ט׳ כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת־אֲלָפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת לְצִבְאֹתָם רִאשֹׁנָה יִסָּעוּ׃ {ס}

> **ראשנה יסעו.** כְּשֶׁרוֹאִין הֶעָנָן מִסְתַּלֵּק, תּוֹקְעִין הַכֹּהֲנִים בַּחֲצוֹצְרוֹת, וְנוֹסֵעַ מַחֲנֵה יְהוּדָה תְּחִלָּה, וּכְשֶׁהוֹלְכִין הוֹלְכִין כְּדֶרֶךְ חֲנִיָּתָן — הַלְוִיִּם וְהָעֲגָלוֹת בָּאֶמְצַע, דֶּגֶל יְהוּדָה בַּמִּזְרָח, וְשֶׁל רְאוּבֵן בַּדָּרוֹם, וְשֶׁל אֶפְרַיִם בַּמַּעֲרָב, וְשֶׁל דָּן בַּצָּפוֹן׃

י׳ דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לִצְבָאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

י״א וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

י״ב וְהַחוֹנִם עָלָיו מַטֵּה שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃

י״ג וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃

י״ד וּמַטֵּה גָּד וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל׃

ט״ו וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

ט״ז כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם וּשְׁנִים יִסָּעוּ׃ {ס}

י״ז וְנָסַע אֹהֶל־מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ אִישׁ עַל־יָדוֹ לְדִגְלֵיהֶם׃ {ס}

> **ונסע אהל מועד.** לְאַחַר שְׁנֵי דְגָלִים הַלָּלוּ׃

כאשר יחנו כן יסעו. כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁתִּי, הֲלִיכָתָן כַּחֲנִיָּתָן, כָּל דֶּגֶל מְהַלֵּךְ לְרוּחַ הַקָּבוּעַ לוֹ׃

על ידו. עַל מְקוֹמוֹ, וְאֵין לְשׁוֹן יָד זוֹ מַמָּשָׁמָעוֹ, רוּחַ שֶׁל צִדּוֹ קָרוּי עַל יָדוֹ – הַסְמוּכָה לוֹ לְכָל הוֹשָׁטַת יָדוֹ, אינשו״ן איש״א בְּלַעַז׃

י״ח דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם יָמָּה וְנָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃

י״ט וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

כ׳ וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהְצוּר׃

ועליו. כְּתַרְגּוּמוֹ ״וְדִסְמִיכִין עֲלוֹהִי״׃

כ״א וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃

כ״ב וּמַטֵּה בִּנְיָמִן וְנָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃

כ״ג וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

כ״ד כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנַת־אֲלָפִים וּמֵאָה לְצִבְאֹתָם וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ׃ {ס}

כ״ה דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צָפֹנָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃

כ״ו וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃

כ״ז וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה אָשֵׁר וְנָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃

כ״ח וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

כ״ט וּמַטֵּה נַפְתָּלִי וְנָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃

ל׳ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

ל״א כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה דָן מְאַת אֶלֶף וְשִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת לָאַחֲרֹנָה יִסְעוּ לְדִגְלֵיהֶם׃ {פ}

ל״ב אֵלֶּה פְקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אָלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

ל״ג וְהַלְוִיִּם לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

ל״ד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן־חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסָעוּ אִישׁ לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל־בֵּית אֲבֹתָיו׃ {פ}

פרק ג׳

א׳ וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי׃

ואלה תולדת אהרן ומשה. וְאֵינוֹ מַזְכִּיר אֶלָּא בְנֵי אַהֲרֹן וְנִקְרְאוּ תּוֹלְדוֹת מֹשֶׁה, לְפִי שֶׁלִּמְּדָן תּוֹרָה, מְלַמֵּד שֶׁכָּל הַמְלַמֵּד אֶת בֶּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יְלָדוֹ (סנהדרין י״ט)׃

ביום דבר ה׳ את משה. נַעֲשׂוּ אֵלּוּ הַתּוֹלְדוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁלִּמְּדָן מַה שֶּׁלָּמַד מִפִּי הַגְּבוּרָה׃

ב׳ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אַהֲרֹן הַבְּכֹר | נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃

ג׳ אֵלֶּה שְׁמוֹת֙ בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן הַכֹּהֲנִ֖ים הַמְּשֻׁחִ֑ים אֲשֶׁר־מִלֵּ֥א יָדָ֖ם לְכַהֵֽן׃

ד׳ וַיָּמָת֩ נָדָ֨ב וַאֲבִיה֜וּא לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה בְּהַקְרִבָ֤ם אֵשׁ֙ זָרָ֔ה לִפְנֵ֖י יְהוָ֑ה בְּמִדְבַּ֣ר סִינַ֗י וּבָנִ֤ים לֹא־הָיוּ֙ לָהֶ֔ם וַיְכַהֵ֥ן אֶלְעָזָ֖ר וְאִיתָמָ֑ר עַל־פְּנֵ֖י אַהֲרֹ֥ן אֲבִיהֶֽם׃ {פ}

על פני אהרן. בְּחַיָּיו׃

ה׳ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵאמֹֽר׃

ו׳ הַקְרֵב֙ אֶת־מַטֵּ֣ה לֵוִ֔י וְהַעֲמַדְתָּ֥ אֹת֛וֹ לִפְנֵ֥י אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵ֑ן וְשֵׁרְת֖וּ אֹתֽוֹ׃

ושרתו אתו. וּמַהוּ הַשֵּׁרוּת?

ושמרו את משמרתו. לְפִי שֶׁשְּׁמִירַת הַמִּקְדָּשׁ עָלָיו שֶׁלֹּא יִקְרַב זָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ״אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת עֲוֹן הַמִּקְדָּשׁ״ (במדבר י״ח), וְהַלְוִיִּם הַלָּלוּ מְסַיְּעִין אוֹתָם, זוֹ הִיא הַשֵּׁרוּת׃

ז׳ וְשָׁמְרוּ֙ אֶת־מִשְׁמַרְתּ֔וֹ וְאֶת־מִשְׁמֶ֖רֶת כָּל־הָעֵדָ֑ה לִפְנֵ֣י אֹ֔הֶל מוֹעֵ֖ד לַעֲבֹ֥ד אֶת־עֲבֹדַ֖ת הַמִּשְׁכָּֽן׃

ושמרו את משמרתו. כָּל מִנּוּי שֶׁהָאָדָם מְמֻנֶּה עָלָיו וּמַטָּל עָלָיו לַעֲשׂוֹתוֹ קָרוּי מִשְׁמֶרֶת בְּכָל הַמִּקְרָא וּבְלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמוּר בְּבִבְתָּן וָתֶרֶשׁ ״וַהֲלֹא אֵין מִשְׁמַרְתִּי וּמִשְׁמַרְתְּךָ שָׁוָה״ (מגילה י״ג), וְכֵן מִשְׁמְרוֹת כְּהֻנָּה וּלְוִיָּה׃

ח׳ וְשָׁמְר֗וּ אֶת־כָּל־כְּלֵי֙ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וְאֶת־מִשְׁמֶ֖רֶת בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל לַעֲבֹ֥ד אֶת־עֲבֹדַ֖ת הַמִּשְׁכָּֽן׃

ואת משמרת בני ישראל. שֶׁכֵּלָן הָיוּ זְקוּקִין לְצָרְכֵי הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא שֶׁהַלְוִיִּם בָּאִים תַּחְתֵּיהֶם בִּשְׁלִיחוּתָם, לְפִיכָךְ לוֹקְחִים מֵהֶם הַמַּעֲשְׂרוֹת בִּשְׁכָרָן, שֶׁנֶּאֱמַר ״כִּי שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם״ (במדבר י״ח)׃

ט׳ וְנָתַתָּ֣ה אֶת־הַלְוִיִּ֗ם לְאַהֲרֹן֙ וּלְבָנָ֔יו נְתוּנִ֥ם נְתוּנִ֛ם הֵ֖מָּה ל֑וֹ מֵאֵ֖ת בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

נתונם המה לו. לְעֲזָרָה׃

מאת בני ישראל. כְּמוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּלוֹמַר מִשְּׁאָר כָּל הָעֵדָה נִבְדְּלוּ לְכָךְ בִּגְזֵרַת הַמָּקוֹם וְהוּא נְתָנָם לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר ״וְאָתְּנָה אֶת הַלְוִיִּם נְתֻנִים״ וְגוֹ׳ (במדבר ח׳)׃

י׳ וְאֶת־אַהֲרֹ֥ן וְאֶת־בָּנָ֖יו תִּפְקֹ֑ד וְשָׁמְר֣וּ אֶת־כְּהֻנָּתָ֔ם וְהַזָּ֥ר הַקָּרֵ֖ב יוּמָֽת׃ {פ}

ואת אהרן ואת בניו תפקד. לְשׁוֹן פְּקִידוּת, וְאֵינוֹ לְשׁוֹן מִנְיָן׃

ושמרו את כהנתם. קַבָּלַת דָּמִים וּזְרִיקָה וְהַקְטָרָה וַעֲבוֹדוֹת הַמְּסוּרוֹת לַכֹּהֲנִים׃

י״א וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵאמֹֽר׃

י״ב וַאֲנִ֗י הִנֵּ֤ה לָקַחְתִּי֙ אֶת־הַלְוִיִּ֔ם מִתּ֖וֹךְ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל תַּ֚חַת כָּל־בְּכ֣וֹר פֶּ֔טֶר רֶ֖חֶם מִבְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל וְהָי֥וּ לִ֛י הַלְוִיִּֽם׃

ואני הנה לקחתי. וַאֲנִי מֵהֵיכָן זָכִיתִי בָהֶן **מתוך בני ישראל** שֶׁיִּהְיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹכְרִין אוֹתָן לְשֵׁרוּת שֶׁלִּי? עַ״י הַבְּכוֹרוֹת זָכִיתִי בָהֶם וּלְקַחְתִּים תְּמוּרָתָם. לְפִי שֶׁהָיְתָה הָעֲבוֹדָה בַּבְּכוֹרוֹת, וּכְשֶׁחָטְאוּ בָעֵגֶל נִפְסְלוּ, וְהַלְוִיִּם שֶׁלֹּא עָבְדוּ עַ״ז נִבְחֲרוּ תַּחְתֵּיהֶם (עי׳ זבחים קי״ב)׃

י״ג כִּ֣י לִ֔י כָּל־בְּכ֖וֹר בְּי֣וֹם הַכֹּתִ֣י כָל־בְּכ֗וֹר בְּאֶ֙רֶץ מִצְרַ֔יִם הִקְדַּ֥שְׁתִּי לִ֖י כָּל־בְּכ֣וֹר בְּיִשְׂרָאֵ֑ל מֵאָדָ֥ם עַד־בְּהֵמָ֖ה לִ֥י יִהְי֖וּ אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ {פ}

י״ד וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֣ה בְמִדְבַּ֣ר סִינַ֑י לֵאמֹֽר׃

ט״ו פְּקֹ֞ד אֶת־בְּנֵ֤י לֵוִי֙ לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֔ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם כָּל־זָכָ֞ר מִבֶּן־חֹ֣דֶשׁ וָמַ֗עְלָה תִּפְקְדֵֽם׃

מבן חדש ומעלה. מִשֶּׁיֵּצֵא מִכְּלַל נְפָלִים הוּא נִמְנֶה לִקְרֹא שׁוֹמֵר מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ; אָ״רַ יְהוּדָה בְּרַבִּי שָׁלוֹם לָמוּד הוּא אוֹתוֹ הַשַּׁבָּט לִהְיוֹת נִמְנֶה מִן הַבֶּטֶן, שֶׁנֶּאֱמַר ״אֲשֶׁר יָלְדָה אֹתָהּ לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם״ (במדבר כ״ו:נ״ט), — עִם כְּנִיסָתָהּ בְּפֶתַח מִצְרַיִם יָלְדָה אוֹתָהּ וְנִמְנֵית בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, שֶׁכְּשֶׁאַתָּה מוֹנֶה חֶשְׁבּוֹנָם לֹא תִמְצָאֵם אֶלָּא שִׁבְעִים חָסֵר אֶחָד, וְהִיא הִשְׁלִימָה אֶת הַמִּנְיָן (תנחומא):

ט״ז **וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה׃**

על פי ה׳. אָמַר מֹשֶׁה לִפְנֵי הַקָּבָ״ה, הֵיאַךְ אֲנִי נִכְנָס לְתוֹךְ אָהֳלֵיהֶם לָדַעַת מִנְיָן יוֹנְקֵיהֶם? אָמַר לוֹ הַקָּבָ״ה, עֲשֵׂה אַתָּה שֶׁלְּךָ וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה שֶׁלִּי, הָלַךְ מֹשֶׁה וְעָמַד עַל פֶּתַח הָאֹהֶל וְהַשְׁכִּינָה מְקַדֶּמֶת לְפָנָיו, וּבַת קוֹל יוֹצְאָה מִן הָאֹהֶל וְאוֹמֶרֶת כָּךְ וְכָךְ תִּינוֹקוֹת יֵשׁ בְּאֹהֶל זֶה, לְכָךְ נֶאֱמַר עַל פִּי ה׳:

י״ז **וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְּנֵי־לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃**

י״ח **וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃**

י״ט **וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃**

כ׳ **וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְבֵית אֲבֹתָם׃**

כ״א **לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת֙ הַלִּבְנִ֔י וּמִשְׁפַּחַת֙ הַשִּׁמְעִ֔י אֵ֖לֶּה הֵ֣ם מִשְׁפְּחֹ֣ת הַגֵּרְשֻׁנִּֽי׃**

לגרשון משפחת הלבני. כְּלוֹמַר, לְגֵרְשׁוֹן הָיוּ הַפְּקוּדִים מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי — פְּקוּדֵיהֶם כָּךְ וְכָךְ:

כ״ב **פְּקֻדֵיהֶם֙ בְּמִסְפַּ֣ר כָּל־זָכָ֔ר מִבֶּן־חֹ֥דֶשׁ וָמַ֖עְלָה פְּקֻדֵיהֶ֑ם שִׁבְעַ֤ת אֲלָפִים֙ וַחֲמֵ֣שׁ מֵא֔וֹת׃**

כ״ג **מִשְׁפְּחֹת֙ הַגֵּרְשֻׁנִּ֔י אַחֲרֵ֖י הַמִּשְׁכָּ֣ן יַחֲנ֑וּ יָמָּֽה׃**

כ״ד **וְנָשִׂיא֙ בֵּ֣ית־אָ֔ב לַגֵּרְשֻׁנִּ֖י אֶלְיָסָ֥ף בֶּן־לָאֵֽל׃**

כ״ה **וּמִשְׁמֶ֣רֶת בְּנֵי־גֵרְשׁ֗וֹן בְּאֹהֶל֙ מוֹעֵ֔ד הַמִּשְׁכָּ֖ן וְהָאֹ֑הֶל מִכְסֵ֕הוּ וּמָסַ֖ךְ פֶּ֥תַח אֹ֖הֶל מוֹעֵֽד׃**

המשכן. יְרִיעוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת:

והאהל. יְרִיעוֹת עִזִּים הָעֲשׂוּיוֹת לָגַג:

מכסהו. עוֹרוֹת אֵילִים וּתְחָשִׁים:

ומסך פתח. הוּא הַוִּילוֹן:

כ״ו **וְקַלְעֵ֣י הֶחָצֵ֗ר וְאֶת־מָסַךְ֙ פֶּ֣תַח הֶחָצֵ֔ר אֲשֶׁ֥ר עַל־הַמִּשְׁכָּ֖ן וְעַל־הַמִּזְבֵּ֣חַ סָבִ֑יב וְאֶת־מֵיתָרָ֔יו לְכָל־עֲבֹדָתֹ֖ו׃ {ס}**

ואת מיתריו. שֶׁל הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל, וְלֹא שֶׁל חָצֵר:

כ״ז **וְלִקְהָ֗ת מִשְׁפַּ֤חַת הָעַמְרָמִי֙ וּמִשְׁפַּ֣חַת הַיִּצְהָרִ֔י וּמִשְׁפַּ֖חַת הֶחְבְרֹנִ֑י וּמִשְׁפַּ֖חַת הָעُזִּיאֵלִ֑י אֵ֚לֶּה הֵ֣ם מִשְׁפְּחֹ֔ת הַקְּהָתִֽי׃**

כ״ח **בְּמִסְפַּ֣ר כָּל־זָכָ֗ר מִבֶּן־חֹ֥דֶשׁ וָמַ֛עְלָה שְׁמֹנַ֥ת אֲלָפִ֖ים וְשֵׁ֣שׁ מֵא֑וֹת שֹׁמְרֵ֖י מִשְׁמֶ֥רֶת הַקֹּֽדֶשׁ׃**

כ״ט **מִשְׁפְּחֹ֣ת בְּנֵי־קְהָ֔ת יַחֲנ֖וּ עַל־יֶ֣רֶךְ הַמִּשְׁכָּ֑ן תֵּימָנָֽה׃**

משפחת בני קהת יחנו ... תימנה. וּסְמוּכִין לָהֶם דֶּגֶל רְאוּבֵן הַחוֹנִים תֵּימָנָה — אוֹי לָרָשָׁע אוֹי לִשְׁכֵנוֹ, לְכָךְ לָקוּ מֵהֶם דָּתָן וַאֲבִירָם וּמָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אִישׁ עִם קֹרַח וַעֲדָתוֹ, שֶׁנִּמְשְׁכוּ עִמָּהֶם בְּמַחֲלָקְתָּם (תנחומא):

ל׳ **וְנָשִׂיא֙ בֵּ֣ית־אָ֔ב לְמִשְׁפְּחֹ֖ת הַקְּהָתִ֑י אֱלִיצָפָ֖ן בֶּן־עֻזִּיאֵֽל׃**

ל״א וּמִשְׁמַרְתָּם֙ הָאָרֹ֔ן וְהַשֻּׁלְחָ֖ן וְהַמְּנֹרָ֑ה וְהַמִּזְבְּחֹת֙ וּכְלֵ֣י הַקֹּ֔דֶשׁ אֲשֶׁ֥ר יְשָׁרְתוּ־בָ֖ם וְהַמָּסָ֥ךְ וְכָל־עֲבֹדָתֽוֹ׃

והמסך. הִיא הַפָּרֹכֶת, שֶׁאַף הִיא קְרוּיָה פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃

ל״ב וּנְשִׂיא֙ נְשִׂיאֵ֣י הַלֵּוִ֔י אֶלְעָזָ֖ר בֶּן־אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֑ן פְּקֻדַּ֥ת שֹׁמְרֵ֖י מִשְׁמֶ֥רֶת הַקֹּֽדֶשׁ׃

ונשיא נשיאי הלוי. מְמֻנֶּה עַל כֻּלָּם, וְעַל מַה הִיא נְשִׂיאוּתוֹ —

פקדת שמרי משמרת — עַל יָדוֹ הִיא פְּקֻדַּת כֻּלָּם׃

ל״ג לְמָרָרִ֞י מִשְׁפַּחַ֣ת הַמַּחְלִ֗י וּמִשְׁפַּחַת֙ הַמּוּשִׁ֔י אֵ֖לֶּה הֵ֣ם מִשְׁפְּח֥וֹת מְרָרִֽי׃

ל״ד וּפְקֻדֵיהֶם֙ בְּמִסְפַּ֣ר כָּל־זָכָ֔ר מִבֶּ֥ן־חֹדֶ֖שׁ וָמַ֑עְלָה שִׁשָּׁ֥ה אֲלָפִ֖ים וּמָאתָֽיִם׃

ל״ה וּנְשִׂ֗יא בֵּ֚ית־אָ֣ב לְמִשְׁפְּח֣וֹת מְרָרִ֔י צוּרִיאֵ֖ל בֶּן־אֲבִיחַ֑יִל עַל֙ יֶ֣רֶךְ הַמִּשְׁכָּ֔ן יַחֲנ֖וּ צָפְנָֽה׃

ל״ו וּפְקֻדַּ֥ת מִשְׁמֶ֖רֶת בְּנֵ֣י מְרָרִ֑י קַרְשֵׁ֤י הַמִּשְׁכָּן֙ וּבְרִיחָ֔יו וְעַמֻּדָ֖יו וַאֲדָנָ֑יו וְכָל־כֵּלָ֖יו וְכָל עֲבֹדָתֽוֹ׃

ל״ז וַעַמֻּדֵ֣י הֶחָצֵ֔ר סָבִ֖יב וַאֲדָנֵיהֶ֑ם וִיתֵדֹתָ֖ם וּמֵיתְרֵיהֶֽם׃

ל״ח וְהַחֹנִ֣ים לִפְנֵ֣י הַמִּשְׁכָּ֗ן קֵ֚דְמָה לִפְנֵ֣י אֹֽהֶל־מוֹעֵ֔ד ׀ מִזְרָ֖חָה מֹשֶׁ֣ה וְאַהֲרֹ֑ן וּבָנָ֗יו שֹׁמְרִים֙ מִשְׁמֶ֣רֶת הַמִּקְדָּ֔שׁ לְמִשְׁמֶ֥רֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵ֖ל וְהַזָּ֣ר הַקָּרֵ֑ב יוּמָֽת׃

משה ואהרן ובניו. וּסְמוּכִין לָהֶם דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה, וְהַחוֹנִים עָלָיו יִשָּׁשכָר וּזְבוּלֻן — טוֹב לַצַּדִּיק טוֹב לִשְׁכֵנוֹ, לְפִי שֶׁהָיוּ שְׁכֵנָיו שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, נַעֲשׂוּ גְּדוֹלִים בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר ״יְהוּדָה מְחֹקְקִי״ (תהלים ס, ט), ״וּמִבְּנֵי יִשָּׁשכָר יוֹדְעֵי בִינָה וְגוֹ׳ מָאתַיִם״ (דהי״א י״ב) — רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, ״וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים בְּשֵׁבֶט סֹפֵר״ (שופטים ה, יד) (תנחומא)׃

ל״ט כָּל־פְּקוּדֵ֣י הַלְוִיִּ֗ם אֲשֶׁ֨ר פָּקַ֜ד מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙ עַל־פִּ֣י יְהוָ֔ה לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם כָּל־זָכָ֣ר מִבֶּן־חֹדֶ֑שׁ וָמַ֥עְלָה שְׁנַ֛יִם וְעֶשְׂרִ֥ים אָֽלֶף׃ {ס}

אשר פקד משה ואהרן. נָקוּד עַל וְאַהֲרֹן, לוֹמַר שֶׁלֹּא הָיָה בְּמִנְיַן הַלְוִיִּם (בכורות ד׳)׃

שנים ועשרים אלף. וּבִפְרָטָן אַתָּה מוֹצֵא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת יְתֵרִים — בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת, בְּנֵי קְהָת שְׁמוֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת, בְּנֵי מְרָרִי שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתַיִם; וְלָמָּה לֹא כְלָלָן עִם הַשְּׁאָר וְיִפְּדוּ אֶת הַבְּכוֹרוֹת וְלֹא יִהְיוּ זְקוּקִים הַשְּׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים וּמָאתַיִם בְּכוֹרוֹת הָעוֹדְפִים עַל הַמִּנְיָן לִפְדְיוֹן? אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ בְּמַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת (דף ה׳), אוֹתָן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת לְוִיִּם בְּכוֹרוֹת הָיוּ, וְדַיָּם שֶׁיִּפָּקְיעוּ עַצְמָם מִן הַפִּדְיוֹן׃

מ׳ וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה פְּקֹ֣ד כָּל־בְּכֹ֤ר זָכָר֙ לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל מִבֶּ֥ן־חֹדֶ֖שׁ וָמַ֑עְלָה וְשָׂ֖א אֶת־מִסְפַּ֥ר שְׁמֹתָֽם׃

פקד כל בכר זכר מבן חדש ומעלה. מִשֶּׁיָּצָא מִכְּלַל סְפֵק נְפָלִים׃

מ״א וְלָקַחְתָּ֞ אֶת־הַלְוִיִּ֤ם לִי֙ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה תַּ֖חַת כָּל־בְּכֹ֣ר בִּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְאֶת־בְּהֵמַ֥ת הַלְוִיִּ֖ם תַּ֣חַת כָּל־בְּכוֹר֙ בִּבְהֵמַ֣ת בְּנֵ֔י יִשְׂרָאֵֽל׃

מ״ב וַיִּפְקֹ֖ד מֹשֶׁ֑ה כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֛ה יְהוָ֥ה אֹת֖וֹ אֶת־כָּל־בְּכ֥וֹר בִּבְנֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃

מ״ג וַיִּהְי֣וּ כָל־בְּכוֹר֩ זָכָ֨ר בְּמִסְפַּ֜ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּן־חֹדֶשׁ֙ וָמַ֔עְלָה לִפְקֻדֵיהֶ֖ם שְׁנַ֣יִם וְעֶשְׂרִ֑ים אֶ֖לֶף שְׁלֹשָׁ֥ה וְשִׁבְעִ֛ים וּמָאתָֽיִם׃ {פ}

מ״ד וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵאמֹֽר׃

מ״ה קַ֚ח אֶת־הַלְוִיִּ֣ם תַּ֣חַת כָּל־בְּכ֔וֹר בִּבְנֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל וְאֶת־בְּהֵמַ֥ת הַלְוִיִּ֖ם תַּ֣חַת בְּהֶמְתָּ֑ם וְהָי֥וּ לִ֖י הַלְוִיִּ֥ם אֲנִ֖י יְהוָֽה׃

ואת בהמת הלוים וגו׳. לֹא פָּדוּ בְּהֵמוֹת הַלְוִיִּם אֶת בְּכוֹרֵי בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֶת פִּטְרֵי חֲמוֹרֵיהֶם, וְשֶׁה אֶחָד שֶׁל בֶּן לֵוִי פָּטַר כַּמָּה פִּטְרֵי חֲמוֹרִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. תֵּדַע, שֶׁהֲרֵי מָנָה הָעוֹדְפִים בָּאָדָם וְלֹא מָנָה הָעוֹדְפִים בַּבְּהֵמָה (שם ד׳)׃

מ״ו וְאֵת֙ פִּדוּיֵ֣י הַשְּׁלֹשָׁ֔ה וְהַשִּׁבְעִ֖ים וְהַמָּאתַ֑יִם הָעֹדְפִ֖ים עַל־הַלְוִיִּ֥ם מִבְּכ֖וֹר בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

ואת פדויי השלשה וגו׳. וְאֶת הַבְּכוֹרוֹת הַצְּרִיכִין לְהֶפָּדוֹת בָּהֶם, אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים וּמְאתַיִם הָעֹדְפִים בָּהֶם יְתֵרִים עַל הַלְוִיִּם, מֵהֶם תִּקַּח **חמשת שקלים לגלגלת;** כְּךָ הָיְתָה מְכִירָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, עֶשְׂרִים כֶּסֶף, שֶׁהָיָה בְּכוֹרָהּ שֶׁל רָחֵל (ב״ר פ״ד):

מ״ז וְלָקַחְתָּ֙ חֲמֵ֣שֶׁת שְׁקָלִ֔ים לַגֻּלְגֹּ֖לֶת בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ תִּקַּ֥ח עֶשְׂרִ֖ים גֵּרָ֥ה הַשָּֽׁקֶל׃

מ״ח וְנָתַתָּ֥ה הַכֶּ֛סֶף לְאַהֲרֹ֥ן וּלְבָנָ֖יו פִּדוּיֵ֣י הָעֹדְפִ֑ים בָּהֶֽם׃

מ״ט וַיִּקַּ֥ח מֹשֶׁ֛ה אֶת־כֶּ֥סֶף הַפִּדְיֹ֖ום מֵאֵ֣ת׀ הָעֹדְפִ֑ים עַ֖ל פִּדוּיֵ֥י הַלְוִיִּֽם׃

העדפים על פדויי הלוים. עַל אוֹתָן שֶׁפָּדוּ הַלְוִיִּם בְּגוּפָן:

נ׳ מֵאֵ֣ת בְּכ֣וֹר בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל לָקַ֞ח אֶת־הַכֶּ֤סֶף חֲמִשָּׁה֙ וְשִׁשִּׁ֣ים וּשְׁלֹ֣שׁ מֵא֔וֹת וְאֶ֖לֶף בְּשֶׁ֥קֶל הַקֹּֽדֶשׁ׃

חמשה וששים ושלש מאות ואלף. כְּךָ סְכוּם הַחֶשְׁבּוֹן: חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת — לְמָאתַיִם בְּכוֹרוֹת אֶלֶף שֶׁקֶל, לְשִׁבְעִים בְּכוֹרוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל, וְשָׁלֹשׁ בְּכוֹרוֹת חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל; אָמַר, כֵּיצַד אֶעֱשֶׂה? בְּכוֹר שֶׁאֹמַר לוֹ תֵּן חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים, יֹאמַר לִי ״אֲנִי מִפְּדוּיֵי הַלְוִיִּם״. מֶה עָשָׂה? הֵבִיא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף פְּתָקִין וְכָתַב עֲלֵיהֶם ״בֶּן לֵוִי״ וּמָאתַיִם וְשִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה פְּתָקִין כָּתַב עֲלֵיהֶן ״חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים״, בְּלָלָן וּנְתָנָן בַּקַּלְפִּי, אָמַר לָהֶם, בּוֹאוּ וּטְלוּ פִּתְקֵיכֶם לְפִי הַגּוֹרָל (סנהדרין י״ד):

נ״א וַיִּתֵּ֥ן מֹשֶׁ֛ה אֶת־כֶּ֥סֶף הַפְּדֻיִ֖ם לְאַהֲרֹ֣ן וּלְבָנָ֑יו עַל־פִּ֣י יְהוָ֔ה כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה {פ}

פרק ד׳

א׳ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃

ב׳ נָשֹׂ֞א אֶת־רֹ֣אשׁ֗ בְּנֵי֙ קְהָ֔ת מִתֹּ֖וךְ בְּנֵ֣י לֵוִ֑י לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֥ית אֲבֹתָֽם׃

נשא את ראש וגו׳. מְנֵה מֵהֶם אֶת הָרְאוּיִין לַעֲבוֹדַת מַשָּׂא, וְהֵם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְהַפָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים לֹא נִתְמַלֵּא כֹּחוֹ, מִכָּאן אָמְרוּ (אבות פ״ה) ״בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ״, וְהַיּוֹתֵר עַל בֶּן חֲמִשִּׁים כֹּחוֹ מַכְחִישׁ מֵעַתָּה:

ג׳ מִבֶּ֣ן שְׁלֹשִׁ֗ים שָׁנָה֙ וָמַ֣עְלָה וְעַד֙ בֶּן־חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֔ה כָּל־בָּ֖א לַצָּבָ֑א לַעֲשׂ֥וֹת מְלָאכָ֖ה בְּאֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃

ד׳ זֹ֚את עֲבֹדַ֣ת בְּנֵי־קְהָ֔ת בְּאֹ֖הֶל מוֹעֵ֑ד קֹ֖דֶשׁ הַקָּדָשִֽׁים׃

קדש הקדשים. הַמְכֻוָּן שֶׁבְּכֻלָּן – הָאָרוֹן וְהַשֻּׁלְחָן וְהַמְּנוֹרָה וְהַמִּזְבְּחוֹת וְהַפָּרֹכֶת וּכְלֵי שָׁרֵת:

ה׳ וּבָ֤א אַהֲרֹן֙ וּבָנָ֔יו֙ בִּנְסֹ֣עַ הַמַּחֲנֶ֔ה וְהוֹרִ֕דוּ אֵ֖ת פָּרֹ֣כֶת הַמָּסָ֑ךְ וְכִסּ֥וּ בָ֖הּ אֵ֥ת אֲרֹ֖ן הָעֵדֻֽת׃

ובא אהרן ובניו וגו׳. יַכְנִיסוּ כָּל כְּלִי וּכְלִי לְנַרְתִּקוֹ הַמְפֹרָשׁ לוֹ בְּפָרָשָׁה זוֹ, וְלֹא יְצַטָּרְכוּ הַלְוִיִּם בְּנֵי קְהָת אֶלָּא לָשֵׂאת:

בנסע המחנה. כְּשֶׁהֲעָנָן מִסְתַּלֵּק, הֵן יוֹדְעִין שֶׁיִּסְּעוּ:

ו׳ וְנָתְנ֣וּ עָלָ֗יו כְּסוּי֙ עֹ֣ור תַּ֔חַשׁ וּפָרְשׂ֥וּ בֶגֶד־כְּלִ֖יל תְּכֵ֑לֶת מִלְמַ֣עְלָ֔ה וְשָׂמ֖וּ בַּדָּֽיו׃

ז׳ וְעַל֙ ׀ שֻׁלְחַ֣ן הַפָּנִ֔ים יִפְרְשׂ֖וּ בֶּ֣גֶד תְּכֵ֑לֶת וְנָתְנ֗וּ עָלָיו֙ אֶת־הַקְּעָרֹ֣ת וְאֶת־הַכַּפֹּ֔ת וְאֶת־הַמְנַקִּיֹּ֖ת וְאֵ֥ת קְשׂ֛וֹת הַנָּ֖סֶךְ וְלֶ֣חֶם הַתָּמִ֑יד עָלָ֖יו יִהְיֶֽה׃

קערת וכפת וקשות ומנקית. כְּבָר פֵּרַשְׁתִּי בִּמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן:

הנסך. הַכְּסוּי, לְשׁוֹן מָסָךְ, כְּדִכְתִיב ״אֲשֶׁר יֵסַךְ בָּהֵן״ (שמות כ״ה):

ח׳ וּפָרְשׂ֥וּ עֲלֵיהֶ֖ם בֶּ֣גֶד תּוֹלַ֑עַת שָׁנִ֔י וְכִסּ֥וּ אֹת֖וֹ בְּמִכְסֵ֣ה עֹ֣ור תָּ֔חַשׁ וְשָׂמ֖וּ אֶת־בַּדָּֽיו׃

ט וְלָקַחְתָּ | בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסִּיתָ אֶת־מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֶת־מַלְקָחֶיהָ וְאֶת־מַחְתֹּתֶיהָ וְאֵת כָּל־כְּלֵי שַׁמְנָהּ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־לָהּ בָּהֶם׃

מלקחיה. כְּמִין צְבַת שֶׁמּוֹשֶׁךְ בָּהּ אֶת הַפְּתִילָה לְכָל צַד שֶׁיִּרְצֶה׃

מחתתיה. כְּמִין כַּף קְטַנָּה, וְשׁוּלֶיהָ כְּשׁוּטִין וְלֹא סְגַלְגַּלִּים, וְאֵין לָהּ מְחִצָּה לְפָנֶיהָ אֶלָּא מִצִּדֶּיהָ, וְחוֹתָה בָּהּ אֶת דֶּשֶׁן הַנֵּרוֹת כְּשֶׁמְּטִיבָן׃

נרתיה. לוצי״ש בְּלַעַז, שֶׁנּוֹתְנִים בָּהֶן הַשֶּׁמֶן וְהַפְּתִילוֹת׃

י וְנָתְנוּ אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ אֶל־מִכְסֶה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃

אל מכסה עור תחש. כְּמִין מַרְצוּף׃

יא וְעַל | מִזְבַּח הַזָּהָב יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃

יב וְלָקְחוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַשָּׁרֵת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־בָם בַּקֹּדֶשׁ וְנָתְנוּ אֶל־בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אוֹתָם בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃

את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקדש. בְּתוֹךְ הַמַּשְׁכָּן שֶׁהוּא קֹדֶשׁ, וְהֵן כְּלֵי הַקְּטֹרֶת שְׁמִשָּׁרְתִין בָּהֶם בְּמִזְבַּח הַפְּנִימִי׃

יג וְדִשְּׁנוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד אַרְגָּמָן׃

ודשנו את המזבח. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת׃

ודשנו. יִטְלוּ אֶת הַדֶּשֶׁן מֵעָלָיו׃

ופרשו עליו בגד ארגמן. וְאֵשׁ שֶׁיָּרְדָה מִן הַשָּׁמַיִם רִבּוּצָה תַּחַת הַבֶּגֶד כַּאֲרִי בִּשְׁעַת הַמַּסָּעוֹת, וְאֵינָהּ שׁוֹרֶפְתּוֹ, שֶׁהָיוּ כוֹפִין עָלֶיהָ פִּסְכְתֵּר שֶׁל נְחֹשֶׁת (יומא כ״א)׃

יד וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־כָּל־כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עֲלֵיו בָּהֶם אֶת־הַמַּחְתֹּת אֶת־הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ בַדָּיו׃

מחתת. שֶׁבָּהֶם חוֹתִין גֶּחָלִים לִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן, הָעֲשׂוּיָה כְּמִין מַחֲבַת שֶׁאֵין לָהּ אֶלָּא שָׁלֹשׁ מְחִצּוֹת, וּמִלְפָנֶיהָ שׁוֹאֶבֶת אֶת הַגֶּחָלִים׃

מזלגת. צִנּוֹרִיּוֹת שֶׁל נְחֹשֶׁת שֶׁבָּהֶן מַכִּין בָּאֵבָרִים שֶׁעַל הַמִּזְבֵּחַ לְהָפְכָן, כְּדֵי שֶׁיִּתְעַכְּלוּ יָפָה וּמַהֵר׃

יעים. הֵם מַגְרֵפוֹת, וּבְלַעַז וודי״ל, וְהֵן שֶׁל נְחֹשֶׁת, וּבָהֶן מְכַבְּדִין אֶת הַדֶּשֶׁן מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ׃

טו וְכִלָּה אַהֲרֹן וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בְּנָסְעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא־יִגְּעוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא בְנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

לכסת את הקדש. הָאָרוֹן וְהַמִּזְבֵּחַ׃

ואת כל כלי הקדש. הַמְּנוֹרָה וּכְלֵי שָׁרֵת׃

ומתו. שֶׁאִם יִגְּעוּ — חַיָּבִין מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם׃

טז וּפִקֻּדַּת אֶלְעָזָר | בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פִּקֻּדַּת כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבְכֵלָיו׃ {פ}

ופקדת אלעזר. שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עֲלֵיהֶם לָשֵׂאת אוֹתָם, שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, **ומנחת התמיד** — עָלָיו מֻטָּל לְצַוּוֹת וּלְזָרֵז וּלְהַקְרִיב בְּעֵת חֲנֻיָּתָן (תלמוד ירושלמי שבת פ״י)׃

פקדת כל המשכן. וְעוֹד הָיָה מְמֻנֶּה עַל מַשָּׂא בְנֵי קְהָת, לְצַוּוֹת אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ, וְהוּא **המשכן וכל אשר בו**, כָּל הַסְּדוּרִים לְמַעְלָה בְּפָרָשָׁה זוֹ, אֲבָל מַשָּׂא בְנֵי גֵרְשׁוֹן וּמְרָרִי שֶׁאֵינָהּ מִקֻּדֶּשׁ הַקֳּדָשִׁים עַ״פ אֵיתָמָר הָיָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת נָשֹׂא׃

יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

יח אַל־תַּכְרִ֫יתוּ אֶת־שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם׃

אל תכריתו. אַל תִּגְרְמוּ לָהֶם שֶׁיָּמוּתוּ׃

י״ט וְזֹאת | עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ֙ וְלֹ֣א יָמֻ֔תוּ בְּגִשְׁתָּ֖ם אֶת־קֹ֣דֶשׁ הַקָּדָשִׁ֑ים אַהֲרֹ֨ן וּבָנָ֜יו יְבֹא֣וּ וְשָׂמ֣וּ אוֹתָ֗ם אִ֤ישׁ אִישׁ֙ עַל־עֲבֹדָת֔וֹ וְאֶל־מַשָּׂאֽוֹ׃

כ׳ וְלֹא־יָבֹ֥אוּ לִרְאוֹת֙ כְּבַלַּ֣ע אֶת־הַקֹּ֔דֶשׁ וָמֵ֑תוּ׃ {פ}

ולא יבאו לראות כבלע את הקדש. לְתוֹךְ נַרְתֵּק שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁתִּי לְמַעְלָה בְּפָרָשָׁה זוֹ, וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד פְּלוֹנִי וְכִסּוּ אוֹתוֹ בְּמִכְסֶה פְּלוֹנִי, וּבְלוּעַ שֶׁלּוֹ הוּא כִּסּוּיוֹ׃